



TOPSECTOR
TUINBOUW & UITGANGSMATERIALEN

Innovatie – en subsidienieuws vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen – 9 juli 2015

Nieuwsbrief¹ vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen over de mogelijkheden voor ondersteuning van kennis- en innovatieprojecten via internationale, nationale en regionale subsidie programma's.

Inhoudsopgave

Europa

Slimme, groene en inclusieve steden	3
Info Day, Horizon 2020 - 'Health, demographic change and wellbeing' – 18 September 2015, Brussels	5
Info Day on the Horizon 2020 Work programme 2016-2017 'Secure, Clean and Efficient Energy' - 14-15 September 2015, Brussels	5
Eurostars-programma open voor aanvragen	6
European Commission kicks-off discussion on a long-term strategy for agriculture research and innovation	7
Interreg Europe adopted by the European Commission	8
Tweede oproep open voor projecten binnen Interreg Vlaanderen-Nederland	8

Overig Internationaal

YEP Water krijgt navolging in agrofoodsector: YEP Agrofood (inclusief T&U)	10
--	----

Nationaal

EZ publiceert Toekomstfondskrediet onderzoeksfaciliteiten	11
Toetsingskader risicoregelingen Rijksoverheid voor Toekomstfonds	11
Toekenningen Innovatieve Publiek-Private Samenwerking in ICT (IPPSI) Nieuwe ronde KIEM opengesteld	12

¹ Berichtgeving is mede gebaseerd op de Subsidie- en innovatienieuwsbrief van de International helpdesk van Wageningen International.

NWO, Wetsus en Topsector Water starten gezamenlijk watertechnologisch onderzoeksprogramma	13
Samenwerking vijf ROM's en High Tech NL voor versterken Nederlandse hightech sector	14
Subsidie voor originele ideeën met maatschappelijke impact (9 juni 2015)	14
Vier nieuwe projecten goedgekeurd in Open Programma NWO-ALW (1 juni 2015)	15
CSA Booster Kennis Voucher Competition 2015	15

Regionaal

Voorlopige openstelling EFRO Oost-Nederland	17
Innovatie begint met een idee – de innovatiestrik	17
Nederland creëert kansen met circulaire agenda	17

EUROPA

De Europese commissie (EC) heeft een EU-strategie 2020 geformuleerd met 3 prioriteiten (*smart growth, sustainable growth, inclusive growth*) met 5 ambitieuze doelen (werkgelegenheid, innovatie, onderwijs, sociale cohesie, energie/klimaat) en 7 *flagship initiatives*, waaronder de Innovation Union. Met Innovation Union beoogt de EU om van Europa een wereldspeler te maken op gebied van wetenschap, de wijze van samenwerking tussen publieke en private partijen revolutionair te veranderen, en knelpunten weg te nemen zodat ideeën sneller hun weg vinden naar de markt.

H2020 is het financiële instrument van de Innovation Union, een instrument voor groei en banen. Dus niet alleen meer gericht op onderzoek, maar ook koppeling aan innovatie met een focus op de maatschappelijke uitdagingen waar de EU voor staat. H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie. Programmering vindt centraal plaats door Brussel. Binnen Europa wordt in toenemende mate (op vrijwillige basis) nationale onderzoeksprogramma's op elkaar afgestemd in gezamenlijke Joint Programming Initiatives (**JPI**) en via European Research Activities netwerken (**ERA netten**).

Daarnaast zijn er de zogenaamde Structuur- en investeringsfondsen waarbij programmering decentraal plaatsvindt door de lidstaten. Voor T&U zijn relevant: Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (**EFRO**) en Interregionale samenwerking tussen lidstaten (**INTERREG**).

Slimme, groene en inclusieve steden

Bron: Neth-ER nieuwsbrief Week 24 - 2015

De resultaten van de publieke consultatie voor de EU Urban Agenda laten zien dat een dergelijke strategie zich moet focussen op het creëren van slimme, groene en inclusieve steden. Hiervoor is volgens de respondenten geen nieuwe, maar betere wetgeving nodig. Het doel is om de Urban Agenda vast te stellen tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de EU in de eerste helft van 2016.

Volgens de Europese Commissie laten de resultaten van de consultatie zien dat de Urban Agenda zich zou moeten focussen op slimme, groene en inclusieve steden. Dit is in lijn met de Europa 2020 doelstellingen. Binnen de steden zijn goed bestuur en innovatie hierbij van belang.

Geen nieuwe regels, wel betere

De huidige middelen voor Europese stedelijke samenwerking moeten worden behouden. Daarnaast moet er geen nieuwe, maar betere regelgeving komen. Door de samenhang in Europees beleid te vergroten, moet onnodige overlap in regels en netwerken worden voorkomen. Meer coördinatie en samenwerking tussen de Europese instellingen is daarbij van belang, aldus de respondenten.

Kennisbasis verbeteren

Door de kennisbasis te verbeteren, kunnen Europese steden makkelijker gegevens uitwisselen en kennis met elkaar delen. Netwerken en programma's tussen steden kunnen worden versterkt door onderzoek naar stadsontwikkeling, bijvoorbeeld met Horizon 2020.

Veel behoefte aan Urban Agenda

De resultaten van de consultatie komen voort uit de oproep voor meer samenwerking en kennisdeling tussen Europese steden en de Unie. Deze oproep ontstond op Europees, nationaal en lokaal niveau en is omgezet in een Urban Agenda. Om deze te realiseren is in

juli 2014 een consultatie gestart om alle belanghebbenden input te laten leveren. Op basis hiervan zal de Commissie een Urban Agenda vaststellen.

Tijdslijn

De Commissie blijft nauw samenwerken met Letland, Luxemburg en Nederland om de Urban Agenda tijdens het EU-voorzitterschap van deze landen te realiseren. Doel is om de agenda tijdens het voorzitterschap van Nederland in 2016 vastgesteld te hebben.

Persbericht: The EU Urban Agenda: Commission unveils results of public consultation

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5096_en.htm

Publicatie: Results of the public consultation on the key features of an EU Urban Agenda

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/consultation/urb_agenda/pdf/swd_2015.pdf

H2020

H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie.

H2020 heeft drie pijlers:

- **Excellent Science** met grensverleggend onderzoek en diverse opleidingsmogelijkheden voor wetenschappers (beurzen, uitwisseling, opleiden PhDs);
- Competitive Industries** met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia en specifieke regelingen voor MBK (SME);
- Societal Challenges** met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia gericht op maatschappelijke agenda.

Info Day, Horizon 2020 - 'Health, demographic change and wellbeing' – 18 September 2015, Brussels

Save the date! - Info Day, Horizon 2020 - 'Health, demographic change and wellbeing' will be held the 18th of September 2015, Charlemagne building, Boulevard Charlemagne, 1000 Brussels, Belgium

Horizon 2020 (2014-2020), the EU funding programme for research and innovation, puts emphasis on tackling societal challenges, including Societal Challenge 1 (SC1) related to Health Demographic Change and Wellbeing

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/health-demographic-change-and-wellbeing>

Having at its core the principle of better health for all, SC1 focuses on personalised health and care. It has an overall budget of €7.4 billion for the programme duration.

This Info Day will precede the adoption of the Work Programme 2016-2017 (SC1) and will <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sc-1-health-demographic-change-and-wellbeing-work-programme-2016-2017-preparation>

- give you essential information on how to develop a good project proposal and take you through the application process, step by step
- help you find project partners (a brokerage event will be included)
- help you get answers to your questions (which you will be able to send in advance via the registration form)
- help you exchange practices with the participants who have already received funding under SC1 H2020 projects
- help you find new business opportunities

Programme

A detailed programme will follow soon

Registration

Online registration for the event will open in mid-July (time and date to be announced soon)

Info Day on the Horizon 2020 Work programme 2016-2017 'Secure, Clean and Efficient Energy' - 14-15 September 2015, Brussels

The event targets potential applicants to the calls for project proposals under the H2020 challenge 'Secure, Clean and Efficient Energy'

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/secure-clean-and-efficient-energy>

The new Work Programme for 2016-2017 in the area of H2020 energy research will be presented on 14 September, whereas in-depth sessions on various calls of the Work Programme will be held on 15 September.

Indicative agenda: Monday, 14 September 2015

- ☐☐ 09:00-17:30: Presentation of the Work Programme for 2016-2017 in the area of H2020 energy research
- ☐☐ 17:30-19:00: Networking cocktail

Tuesday, 15 September 2015

- ☐☐ 09:00-16:00: Parallel sessions on the calls: smart grids; storage; renewable energy sources: non-bio; renewable energy sources: bio; energy efficiency; carbon capture & storage; unconventional hydrocarbons; EURATOM

Registration:

Compulsory registration for the event will open in June.

Eurostars-programma open voor aanvragen

Bron: website Eurostars

Het Eurostars-programma is weer geopend voor het indienen van aanvragen. **De deadline voor het indienen van aanvragen is 17 september 2015 (20.00 uur).**

Het Eurostars-programma heeft tot doel Europees ondernemerschap te stimuleren door de ondersteuning van internationale onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten (O&O) die worden geleid door mkb-bedrijven. Het programma, waaraan 34 landen deelnemen, bundelt de nationale programma's ter ondersteuning van het O&O uitvoerende mkb, zodat de beschikbare gelden beter en efficiënter kunnen worden ingezet.

In aanmerking voor ondersteuning komen door mkb-bedrijven geleide internationale O&O-projecten die openstaan voor andere deelnemers zoals universiteiten, onderzoeksinstituten en grote bedrijven. De projecten moeten ook marktgeoriënteerde O&O-activiteiten omvatten, gericht op commerciële resultaten op de korte en middellange termijn. De te ondersteunen mkb-bedrijven moeten minimaal 10% van hun jaaromzet investeren in O&O.

Projecten worden ondersteund met behulp van de nationale programma's ter ondersteuning van het O&O uitvoerende mkb, zodat de hoogte van de bijdrage en de subsidiabele kosten variëren per land.

Aanvragen kunnen met behulp van het online aanvraagstelsel worden ingediend bij het EUREKA-secretariaat. Ingediende aanvragen worden beoordeeld door technische experts en vervolgens gerangschikt door een onafhankelijk evaluatiepanel.

Zie voor meer informatie ook: <https://www.eurostars-eureka.eu/content/apply-funding>

European Innovation Partnerships (EIP)

De vorming van European Innovation Partnerships (EIP) is een nieuwe benadering binnen de Europa 2020 Strategie. Doel van EIP is de kloof te dichten tussen wetenschap en praktijk door:

- Kennisdoorstroming te bevorderen via meer praktijkgericht onderzoek (pilots, demo's)
- Input vanuit de praktijk te genereren voor de onderzoekagenda van H2020

Middelen voor EIP-agri komen uit twee bronnen:

- **H2020** (via projecten en netwerken)
- **Rural Development** (via Operational Groups)

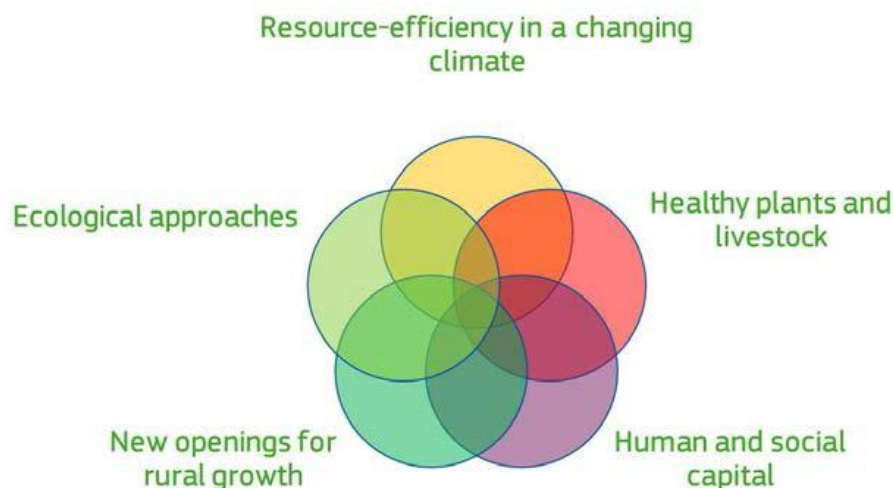
European Commission kicks-off discussion on a long-term strategy for agriculture research and innovation

Challenges faced by farming systems today, such as climate change, food security, emerging diseases or rural transitions need a long-term strategy. The European Commission kicks-off the discussion on how this strategy could be elaborated at a workshop in Milan. The European Commission invited 90 experts to assemble for a web-streamed workshop. The objectives of the workshop are to initiate a discussion on how to elaborate a long-term strategy for European agriculture research and innovation and to contribute to EXPO discussions on the theme 'Feeding the planet' by providing views on agricultural research and innovation priorities.

The European Commission has put forward initial ideas in a background paper

http://ec.europa.eu/newsroom/horizon2020/document.cfm?action=display&doc_id=9741

The background paper is structured around five core priorities and a cross-cutting issues section.



Jerzy Plewa, Director-General of European Commission Directorate-General for Agriculture and rural development will open the workshop and present these first ideas as well as the timeline of the process which will lead to a larger conference in Brussels on 26-28 January 2016.

Interregionale samenwerking binnen EU (INTERREG)

Interreg is een Europese subsidieregeling, waarbinnen partijen uit meerdere landen samenwerken in projecten op het terrein van duurzame ruimtelijke en regionale ontwikkeling.

Er zijn 3 verschillende Interreg-programma's. Deze zijn gericht op samenwerking:

- in de grensregio's (Interreg A);
- tussen regio's in verschillende landen (Interreg B);
- door heel Europa heen, dus niet gebonden aan een bepaald gedeelte van het grondgebied van de EU (Interreg C).

Interreg Europe adopted by the European Commission

The new interregional cooperation programme – Interreg Europe – has been officially approved by the European Commission on 11th June 2015 in Brussels. Interreg Europe aims to improve the implementation of regional development policies and programmes, in particular programmes for Investment for Growth and Jobs and European Territorial Cooperation (ETC) programmes.

By co-financing projects and four thematic platforms it allows regional and local public authorities and other players of regional relevance across Europe to exchange practices and ideas on the way public policies work, and thereby find solutions to improve their strategies for their own citizens.

The programme is targeted at regions of the 28 EU Member States, plus Norway and Switzerland.

Four topics were selected in order to make the best use of limited funds. The more focused the actions, the higher chances they deliver effective results.



The programme has a budget of 359 million euros, financed from the European Regional Development fund (ERDF), for the period 2014-2020.

More Information: <http://www.interreg4c.eu/news/article/?post=832-interreg-europe-adopted-by-the-european-comission&> and <http://www.interreg4c.eu/interregeurope/overview/> and <http://www.interreg4c.eu/interregeurope/new>

Tweede oproep open voor projecten binnen Interreg Vlaanderen-Nederland

Bron: <http://www.grensregio.eu/2015/06/04/comite-van-toezicht-lanceert-tweede-oproep/>

Interreg Vlaanderen-Nederland, het Europees programma waarmee grensoverschrijdende samenwerking wordt gestimuleerd aan de Vlaams-Nederlandse grens, lanceerde op 4 juni haar tweede oproep voor projecten. Het programma wil daarmee 27,5 miljoen euro investeren in Vlaams-Nederlandse projecten.

Interreg Vlaanderen-Nederland is een programma van de Nederlandse en Vlaamse overheden en de acht provincies in de Vlaams-Nederlandse grensstreek. Met gelden uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling stimuleert het innovatie-, energie-, milieu- en arbeidsmarktprojecten waarin Vlaamse en Zuid-Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen, NGO's en overheden samenwerken. De EU-bijdrage kan oplopen tot 50% van de kosten.

Tweede oproep voor projecten

De tweede projectoproep wordt afgesloten **op 2 oktober 2015**. Men heeft tot dan de tijd om een projectaanmelding, een korte **omschrijving van het project, in** te dienen via het e-loket van Interreg. Het programma beslist op 16 december welke voorstellen het best inpasbaar zijn binnen het programma. Deze kunnen vervolgens worden uitgewerkt tot volwaardige aanvraagdossiers.

De tweede oproep richt zich vooral op de thema's '*innovatie*' en '*milieu en hulpbronnen*', waarvoor respectievelijk 9,5 en 10 miljoen euro beschikbaar zijn. Voor de thema's '*energie*' en '*arbeidsmarkt*' gaat het om respectievelijk 5 en 3 miljoen euro.

OVERIG INTERNATIONAAL

YEP Water krijgt navolging in agrofoodsector: YEP Agrofood (inclusief T&U)

Het Young Expert Programme Water, ook wel YEP Water (YEP), het programma om jonge waterprofessionals in het buitenland ervaring te laten opdoen, wordt verbreed naar YEP Agrofood.

"Een even logische als inspirerende verbreding en daarnaast een mooi voorbeeld van cross-sectorale samenwerking", schrijft YEP-programmamanager Marjon Reiziger in haar blog. YEP Agrofood zal worden uitgevoerd in partnerschap met het Food & Business Knowledge Platform.

De ambitie van YEP Agrofood is dat er per jaar 22 Young Experts aan de slag gaan: elf Nederlanders en elf lokale professionals. En in totaal gaat het programma, net als YEP Water, vijf jaar duren. In de periode tot 1 augustus 2015 zal de agrofoodsector worden geïnformeerd en zullen de behoeften in kaart worden gebracht. Op basis daarvan wordt een jaarplan gemaakt en vervolgens zullen naar verwachting vanaf september aanvragen voor YEP Agrofood kunnen worden ingediend.

Kijk voor meer informatie op: <http://www.yepwater.nl/nl/nieuws> en <http://www.nwp.nl/nieuws/weblog/yep-water-verbreedt-naar-agro-food>

NATIONAAL

EZ publiceert Toekomstfondskrediet onderzoeksfaciliteiten

Bron: EZ

Het ministerie van Economische Zaken heeft de subsidiemodule Toekomstfondskrediet onderzoeksfaciliteiten (TKKOF) gepubliceerd.

Doel van de nieuwe regeling is het **financieren van de bouw van nieuwe onderzoeksinfrastructuur** of het **verbeteren van bestaande onderzoeksinfrastructuur**. Voor de eerste aanvraagronde is een budget van € 40 miljoen beschikbaar.

De regeling is één van de maatregelen die voortvloeien uit het Toekomstfonds. Met dit fonds, met een startkapitaal van € 200 miljoen, wordt een deel van de aardgasbaten behouden voor toekomstige generaties. Tegelijkertijd komt meer financiering beschikbaar voor ondernemers die nieuwe producten, diensten en processen ontwikkelen en investeert de overheid in kennisproductie en -verspreiding.

Vanuit de nieuwe regeling is ondersteuning beschikbaar voor onderzoeksorganisaties en hogescholen, maar ook rechtspersonen (mede)opgericht door onderzoeksorganisaties en/of hogescholen die de onderzoeksinfrastructuur exploiteren of zullen gaan exploiteren.

De subsidie wordt verstrekt in de vorm van een renteloze lening van maximaal 50% van de subsidiabele kosten. De subsidie bedraagt minimaal € 1 miljoen en maximaal € 15 miljoen. De subsidieontvanger moet de lening in principe binnen vijftien jaar terugbetalen.

Aanvragen kunnen van 1 september tot en met 30 november 2015 bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland worden ingediend.

Toetsingskader risicoregelingen Rijksoverheid voor Toekomstfonds

Bron: Website Rijksoverheid

In najaar 2014 is naar aanleiding van de motie Pechtold (mede ondertekend door Zijlstra, Samson, Slob en Van der Staaij) het Toekomstfonds opgericht met een startkapitaal van € 200 miljoen waarvan € 100 miljoen MKB deel (financiering voor risicodragend kapitaal voor het innovatieve en snelgroeiende MKB via het investeringsfonds Dutch Venture Initiative) en € 100 miljoen onderzoeksdeel. Het onderzoeksdeel van het Toekomstfonds bestaat uit verschillende onderdelen, enerzijds investeringen in **nieuwe onderzoeksfaciliteiten** en **bestaande onderzoeksfaciliteiten** (€40 miljoen) en **anderzijds thema's die de komende jaren een belangrijke bijdrage gaan leveren** aan oplossingen van maatschappelijke vraagstukken (€40 miljoen). De toedeling van de resterende €20 miljoen uit het startkapitaal van € 100 mln. voor onderzoek, vindt in een volgende tranche plaats.

Daarbij zal rekening worden gehouden met de ervaringen uit de eerste tranche en zullen ook andere bestedingsrichtingen aan bod kunnen komen.

	Miljoen €
Hoogwaardige onderzoeksfaciliteiten	40
Thema's	40
Gereserveerd voor tweede tranche	20

De initiële verdeling over de thema's is **Smart industry** €10 miljoen, **Proof of concept** €10 miljoen, **Thematische Technology Transfer** (waaronder Onco XL) €20 miljoen.

Alle onderdelen van het onderzoeksdeel van het Toekomstfonds werken met leningen die terugbetaald moeten worden. Het Toekomstfonds investeert in onderzoek dat relatief ver van de markt staat, waardoor er een lange termijn nodig is om terugbetaling mogelijk te maken. De nu beschikbare € 100 miljoen van het onderzoeksdeel van het Toekomstfonds wordt ingezet voor projecten en programma's die minimaal voor 50% revolveren.

Van de € 100 miljoen van het Toekomstfonds die initieel wordt geïnvesteerd, vloeit dus minimaal € 50 miljoen terug in het fonds. Met de middelen die op de aanvullende post zijn gereserveerd (€ 50 miljoen) kunnen de terug ontvangsten weer worden aangevuld tot het initiële startkapitaal van 100 mln. Daarmee is sprake van vermogensbehoud, zoals afgesproken voor het Toekomstfonds. De verschillende onderdelen van het fonds worden uitgevoerd door RVO/NWO, organisaties met ervaring met deze onderwerpen en met leningen.

Onderzoeksfaciliteiten

De looptijd van de leningen is maximaal vijftien jaar. De tender wordt naar verwachting in tweede helft van 2015 opengesteld voor € 40 miljoen. Dit is tevens het totaalplafond. Het is een renteloze lening, omdat een marktconform rentetarief er toe zou leiden dat er geen maatschappelijk waardevolle projectvoorstellen zouden worden ingediend.

Proof of Concept

Proof of Concept faciliteert de uitvoering van een haalbaarheidsstudie naar commercieel potentieel gevolgd door een lening. In het bestaande instrument van de vroegefasefinanciering (VVF) wordt een aparte module Proof of Concept ontwikkeld. Gedurende vijf jaar wordt naar verwachting € 2 miljoen per jaar uitgeleend. Er wordt alleen aan aanvragers geleend als de kans op terugbetaling voldoende hoog wordt ingeschat. Naar verwachting wordt de regeling in de tweede helft van 2015 opengesteld.

Thematische Technology Transfer

Kennisinstellingen hebben Technology Transfer Offices om kenniscirculatie en kennisbenutting/valorisatie te bevorderen. Bijvoorbeeld door onderzoekers te helpen met de 'transfer' van kennis en technologieën naar de maatschappij, waaronder het bedrijfsleven. Met dit thema wil het kabinet stimuleren dat op nationaal niveau Technology Transfer voor een bepaald wetenschapsgebied wordt ingericht, wat excellent onderzoek aan excellente technology transfer verbindt. De regeling Thematische Technology Transfer wordt naar verwachting in de tweede helft van 2015 opengesteld met een plafond van € 20 miljoen. Vanuit de regeling zullen leningen van maximaal vijftien jaar worden verstrekt.

Smart Industry

Voor het thema Smart Industry is een totaalbudget van maximaal € 10 miljoen beschikbaar. De duur van de lening is nog onbekend.

Voor meer informatie zie: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/publicaties/2015/06/29/toetsingskader-risicoregelingen-rijksoverheid-voor-toekomstfonds.html>

Toekenningen Innovatieve Publiek-Private Samenwerking in ICT (IPPSI) Nieuwe ronde KIEM opengesteld

Binnen het programma Innovatieve Publiek-Private Samenwerking in ICT (IPPSI) is één TA-project en zijn vier KIEM projecten toegekend.

Onder het programma IPPSI vallen twee financieringsvormen: Kennis-Innovatie Mapping (KIEM), kleine projecten van maximaal 12 maanden, waarin minstens één kennisinstelling samenwerkt met minstens één private partner, en Technology Area (TA), grote meerjarige

projecten waarin minstens twee kennisinstellingen samenwerken met minstens één private partner.

IPPSI KIEM zal binnenkort weer opgezet worden voor het indienen van aanvragen. Houd hiervoor de website in de gaten. IPPSI TA blijft voorlopig gesloten voor het indienen van aanvragen. Meer informatie is te vinden op <http://www.nwo.nl/financiering-ippi>

Voor meer informatie over de toegekende projecten uit deze ronde:
<http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2015/ew/toekenningen-innovatieve-publiek-private-samenwerking-in-ict-ippi-tweede-ronde-kiem-opengesteld.html>

NWO, Wetsus en Topsector Water starten gezamenlijk watertechnologisch onderzoeks-programma

Bron: NWO site actueel nieuws

In samenwerking met Topsector Water willen de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en Wetsus een nieuw gemeenschappelijk onderzoeksprogramma beginnen op het terrein van watertechnologie. Op 22 juni tekenden zij een intentieverklaring voor het starten van een Publiek-Private Samenwerking (PPS). Dit langdurig partnerschap zal het bestaande hoogstaande wetenschappelijk onderzoek naar watertechnologie verder versterken. Onderdeel van dit gezamenlijke programma zal een call-systeem zijn waarmee de beste projectvoorstellen voor watertechnologie worden geselecteerd.

Het beste van twee werelden

De Wetsus-NWO verbinding combineert het beste van twee werelden. NWO selecteert de hoogste kwaliteit van onderzoek op basis van strenge competitie en onafhankelijke beoordeling. Wetsus koppelt een excellent watertechnologie onderzoeksprogramma aan vraagsturing en langdurige financiering vanuit het bedrijfsleven. **De call is open voor alle wetenschappers aan Nederlandse universiteiten.** Om de multidisciplinaire samenwerking te versterken wordt het PhD onderzoek uitgevoerd bij Wetsus, op één locatie met hoogwaardige onderzoeks-infrastructuur. De call heeft een omvang van €0,5 miljoen per jaar voor 2017 t/m 2020. De intentie is om, bij een positieve evaluatie, dit bedrag te verhogen naar €2 miljoen per jaar vanaf 2021. Dit bedrag wordt verdubbeld door de private bijdrage vanuit de bij Wetsus aangesloten bedrijven. De eerste call wordt uitgeschreven in 2016.

Deelsector Watertechnologie

Watertechnologie is een van de drie deelsectoren die vallen onder Topsector Water. Watertechnologie heeft betrekking op thema's als waterzuivering, sanitatie en water & energie. De wetenschappelijke uitdagingen liggen vooral op het gebied van nieuwe technologische ontwikkelingen, nieuwe materialen en biologische innovaties. Topsector Water heeft deze call opgenomen in haar recent vernieuwde kennis- & innovatieagenda. Ook is dit onderzoeksprogramma onderdeel van NWO-bijdrage aan Topsector Water voor 2016-2017.

Over Wetsus

Stichting Wetsus, European centre of excellence for sustainable water technology, is een faciliterend intermediair voor trendsettende kennisontwikkeling op het gebied van duurzame waterbehandelingstechnologie. Wetsus, gevestigd in Leeuwarden, creëert een unieke omgeving en strategische samenwerking om rendabele en duurzame waterbehandelingstechnologie van topniveau te ontwikkelen. Wetsus opereert daarbij als Technologisch Topinstituut Watertechnologie, waarin 100 bedrijven en 20 kennisinstellingen uit heel Europa op een inspirerende wijze multidisciplinair samenwerken. Samen met haar

partners levert Wetsus zo een belangrijke bijdrage aan de oplossing van de wereldwaterproblematiek.

Meer info: <http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2015/nwo-wetus-en-topsector-water-starten-watertechnologisch-onderzoeksprogramma.html>

Samenwerking vijf ROM's en High Tech NL voor versterken Nederlandse hightech sector

Bron: website BOM

Samenwerking vijf ROM's en High Tech NL voor versterken Nederlandse hightech sector
De **vijf Regionale Ontwikkelings Maatschappijen** (ROM's) BOM, NOM, LIOF, OOST NV en InnovationQuarter, gaan nauw samenwerken met High Tech NL: de Nederlandse branchevereniging van en voor hightechbedrijven en -kennisinstellingen. De ROM's en High Tech NL tekenden op 18 juni een Memorandum of Understanding om te bekrachtigen dat zij gezamenlijk het hightech ecosysteem in Nederland willen versterken ter bevordering van innovatie en groei in de sector. Daartoe koppelen de samenwerkingspartners hun netwerken, delen zij kennis en brengen zij ontwikkelcapaciteit in.

Gezamenlijke inzet

Vanuit de gedeelde ambitie om de hightech sector te ondersteunen, zetten High Tech NL en de ROM's zich in voor de hightechbedrijven. Denk daarbij aan:

- Onderlinge informatie-uitwisseling over nationale en internationale innovatieontwikkelingen, financieringsmogelijkheden en business opportuniteiten;
- Het regionaal organiseren van bijeenkomsten voor bedrijven;
- Samenwerking bij de ontwikkeling van innovatieprojecten;
- Bedrijven informeren over lopende projecten en de mogelijkheid bieden om aan elkaars projecten deel te nemen;
- Expertise bundelen bij het initiëren van en aanhaken op Europese projecten en het verkrijgen van toegang tot Europese fondsen;
- Ontwikkelen activiteiten van High Tech Business Lab. Hier kunnen ambitieuze hightechbedrijven zich laten helpen bij het verder onderzoeken en ontwikkelen van ideeën.

De ROM's in Nederland hebben als voornaamste doelstelling de economie in hun eigen regio aan te jagen binnen verschillende topsectoren. Maatschappelijke betrokkenheid speelt een grote rol bij hun activiteiten.

Subsidie voor originele ideeën met maatschappelijke impact (9 juni 2015)

Bron: STW site

Maatschappelijk betrokken onderzoekers zitten vaak vol originele ideeën om de wereld verder te helpen. Technologiestichting STW biedt hen nu een laagdrempelige subsidie, genaamd Open Mind. Daarmee krijgen ze een jaar de tijd om hun idee uit te werken.

Open Mind <http://stw.nl/nl/content/open-mind> staat in het teken van technologie met een verrassende maatschappelijke toepassing. Denk aan Wubbo Ockels die een vlieger ontwikkelde die windenergie kan opslaan, of de drijvende armen waarmee de Delftse student Boyan Slat plastics uit de oceaan wil opvangen. Maar het kan ook een creatieve aanpak zijn om een ziekte te bestrijden, het onderwijs te verbeteren of sneller te communiceren bij rampen.

STW vraagt gepassioneerde wetenschappers om out of the box-ideeën met maatschappelijke impact in te dienen. Het beste plan wordt beloond met een jaar onderzoekfinanciering. Op haar jaarcongres <http://stw.nl/nl/content/stw-jaarcongres-2015-0>

op 5 november zal STW drie zogeheten Open Mind-**subsidies van maximaal € 50.000 toekennen. Indienen kan tot 15 september.**

Kijk voor meer informatie op deze pagina <http://stw.nl/nl/content/open-mind>

Vier nieuwe projecten goedgekeurd in Open Programma NWO-ALW (1 juni 2015)

Bron: NWO site

Het Gebiedsbestuur van NWO Aard- en Levenswetenschappen heeft 4 voorstellen goedgekeurd in het Open Programma. De onderzoeken gaan over palmen, geluidsbepaling in de hersenen, zaadontwikkeling en neonicotinoïden. Het Open Programma financiert vrij onderzoek over de gehele breedte van de aard- en levenswetenschappen.

1. Has frugivory influenced the biogeography and diversification of a tropical keystone plant family? Dr. W.D. Kissling, UvA

2. Great timing: the neural basis of directional hearing Prof. dr. J.G.G. Borst, EMC

3. GREEN SEEDS: unravelling the function and interactions of the delay of germination 1 gene during seed maturation Dr. H.W.M. Hilhorst, WUR

Zaden hebben eigenschappen die belangrijk zijn voor hun functie in de natuur maar ook in de landbouw en als voedsel. Voorbeelden van zulke eigenschappen zijn opslag van reservevoedsel, kiemrust, uitdroogtolerantie en bewaarbaarheid. Deze eigenschappen worden aangelegd tijdens de zaadontwikkeling. Verschillende problemen in de agrarische sector zijn direct gerelateerd aan een niet goede zaadontwikkeling. Dit onderzoek richt zich op de rol van het gen DOG1 en zijn interacties met bekende sleutelgenen in de zaadontwikkeling. Het onderzoek draagt bij aan de kennis van zaadontwikkeling, een belangrijke basis voor het begrijpen en het oplossen van aan zaad gerelateerde problemen.

4. Are the birds starving? How systemic pesticides impact population dynamics of insectivorous birds through invertebrate availability in farmland areas. Prof. dr. J.C.J.M. de Kroon, RU

Voor meer informatie <http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2015/alw/vier-nieuwe-projecten-in-open-programma.html>

CSA Booster Kennis Voucher Competition 2015

De CSA Booster Kennis Voucher Competition is nu open! De Pitch voor de beste oplossing wint een voucher van € 25.000,-. Werkt jouw bedrijf aan een nieuw product voor klimaatbestendige en klimaatvriendelijke landbouwkundige productie (CSA) en ontbreekt nog net de laatste schakel om het op de markt te kunnen brengen? Moet het product getest zijn voor het gecertificeerd kan worden? Wil je klant bewijzen zien dat de oplossing werkt of de klimaat-impact gekwantificeerd zien?

Vouchers voor kennis

Climate-KIC (<http://www.climate-kic.org>) verbindt ondernemers met de beste experts in haar netwerk. Door middel van vouchers brengt Climate-KIC de kennis van deze experts over naar kleine en middelgrote bedrijven. Met een voucher kun jij als ondernemer een gerichte technisch inhoudelijke vraag uitzetten, een test laten uitvoeren of via consultancy gebruik maken van de kennis van onze partners. Maak gebruik van de kennis in ons netwerk voor de ontwikkeling van jouw business.

CSA Booster

CSA Booster (<http://www.csabooster.eu>) is een netwerk van bedrijven en onderzoeksinstellingen gefaciliteerd door Climate-KIC dat innovatieve oplossingen voor een

klimatebestendige en klimatevriendelijke landbouw in Europa stimuleert. Partnerinstituten in de CSA Booster zijn: Alterra, Wageningen Universiteit, INRA (FR), CNR-IBIMET (IT), South Pole Group (CH) en de Universiteit van Reading (UK).

Wij werken graag samen met u aan een klimatebestendige en klimatevriendelijke landbouw. Voor deze kennisvouchercompetitie zijn we op zoek naar bedrijven met klimatebestendige en klimatevriendelijke landbouwkundige - Climate Smart Agriculture (CSA)- oplossingen en technologie voor landbouwkundige productie in twee sectoren:

1. De Europese (melk)veehouderij
2. De Europese boom- en fruitteelt

Voor de ondernemer met innovatieve, ideeën, oplossingen of technologie op het terrein van klimatebestendige en klimatevriendelijke landbouwkundige productie in deze sectoren organiseren we een event waarbij u uw oplossing kunt aanprijzen in een Pitch op woensdag 9 september 2015.

Aanmelding

Inschrijvingen voor de wedstrijd kan met het inschrijfformulier op de website <http://www.csabooster.eu> tot 17 augustus a.s. Dit event is een optimale gelegenheid voor u en voor ons om elkaar nader te leren kennen en een eerste stap richting nieuwe samenwerking te zetten. Er zijn geen kosten verbonden aan de deelname aan dit event. U hoeft zich enkel aan te melden door het inschrijfformulier met uw CSA oplossing en uw gegevens te retourneren.

Praktisch

Uit de inschrijvingen maken we voorselectie van de 5 - 10 beste CSA oplossingen. Deze geselecteerde deelnemers mogen hun oplossingen tijdens de Pitch-wedstrijd presenteren. Dit Pitch event vind plaats op 9 september 2015, van 14:00 tot 17:00 op de campus van Wageningen UR.

REGIONAAL

Voorlopige openstelling EFRO Oost-Nederland

De meest actuele planning van de openstelling van de verschillende regelingen binnen EFRO is als volgt:

- Per 16 juni is **3.1 onder c** open gegaan.
- Per 30 juni staat "**stimulering innovatieprojecten**" (3.3) open.
- De "**Stimulering grote innovatieprojecten**" en de "**stimulering Proeftuinen**" (3.4 & 3.5) gaan **7 juli open** en sluiting 15 september 2015 (**tender**)
- De Cluster netwerkregeling (3.6) gaat 21 juli 2015 open en sluit op 29 september 2015 (**tender**)

Voor nadere informatie en actuele gegevens: <http://www.op-oost.eu>

Innovatie begint met een idee – de innovatiestrik

Iedere innovatie begint met een idee van een individueel persoon of een bedrijf. Een idee om een nieuw product op de markt te brengen of om een bestaand product aan te passen. **De provincie Gelderland heeft verschillende instrumenten die helpen om innovatie te bevorderen.**

Op de site van Gelderland.nl kun je een filmpje bekijken over de innovatiestrik.

<http://www.gelderland.nl/4/gelderlandleeft/Innoveren-loont.html>

Nederland creëert kansen met circulaire agenda

Bron: site Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli)

Nederland kan profiteren van het slimmer omgaan met grondstoffen. Om dit bereiken is een kabinetsbrede circulaire agenda nodig. Dit stelt de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur in zijn advies 'Circulaire economie: van wens naar uitvoering' dat vandaag is aangeboden aan minister Kamp van Economische Zaken en staatssecretaris Mansveld van Infrastructuur en Milieu. Een kabinetsbrede aanpak kan meer samenhang brengen in de grote inspanningen die op dit moment al op diverse plaatsen worden geleverd om de economie circulair te maken.

In een circulaire economie bestaat er geen afval meer en is extra welvaartsgroei mogelijk doordat grondstoffen langer en hoogwaardiger in de economie worden gehouden. Nederland is sterk afhankelijk van de invoer van grondstoffen: meer dan tweederde van onze grondstoffen komt uit het buitenland. Wereldwijde grondstofschaarste en stijgende grondstofprijzen maken onze economie kwetsbaar. Slimmer omgaan met grondstoffen biedt daarentegen juist nieuwe kansen. Het kan voor Nederland leiden tot kostenbesparingen, innovatie en nieuwe verdienmogelijkheden. Op veel plaatsen in Nederland wordt hier al aan gewerkt: verschillende bedrijven werken al volgens circulaire principes, zoals DSM, Desso en Van Houtum papier; provincies verkennen de thematiek in hun strategische beleidsvorming; en ook bij burgers is een omslag merkbaar, met een groeiend aantal lokale leen- en reparatiebedrijven, productthergebruik via kringloopwinkels en nieuwe vormen van dienstverlening, zoals de kledingbibliotheek of repaircafés.

De uitdaging voor Nederland is volgens de Rli om op de bestaande activiteiten voort te bouwen en hiertussen meer samenhang te creëren, waardoor de circulaire economie zich van experiment naar gemeengoed kan ontwikkelen. Voor de rijksbrede circulaire agenda

die het kabinet moet opstellen, doet de raad aanbevelingen per minister. Elke minister moet vanuit de eigen expertise en voor zijn of haar eigen beleidsveld een bijdrage leveren aan de circulaire agenda. Zo kan onder andere circulaire economie onderdeel gaan uitmaken van de miljoenennota opgemaakt door de minister van Financiën. Het topsectorenbeleid van de minister van Economische Zaken kan worden gericht op kansrijke ketens die als boegbeeld dienen voor de Nederlandse circulaire economie. En de minister van Buitenlandse Zaken kan het half jaar van het Nederlands voorzitterschap van de EU in 2016 gebruiken om het circulaire economiepakket verder uit te werken.

Net als de ministers **kunnen ook de regio's vanuit de eigen specifieke krachten en kwaliteiten inzetten op waar ze goed in zijn. Dit schaalniveau is belangrijk: in provincies, regio's en gemeenten krijgt een circulaire economie immers zijn beslag.** Zij kunnen – passend bij hun eigen positie, omstandigheden en gebiedspecifieke kwaliteiten – een mix samenstellen uit vier hoofdstrategieën: 'de regio zonder afval', 'de regio van het delen'; 'de zelfvoorzienende regio' en 'de regio van de industriële symbiose (waarbij de reststroom van het ene bedrijf de grondstof vormt voor het andere). Per gebied kunnen de kansen voor een circulaire economie er verschillend uitzien. Terwijl de ene regio een goede uitgangspositie kan hebben op het gebied van industriële uitwisseling van stromen (bijvoorbeeld reststoffen landbouw, fosfor), kan een andere regio meer potentie hebben op het gebied van het delen (bijvoorbeeld door culturele eigenschappen als naoberschap). Door uit te gaan van de eigen kwaliteiten en over te laten aan anderen waar zij goed in zijn, wordt voorkomen dat iedereen zich op hetzelfde gaat richten en partijen elkaar in de weg zitten.

Ga naar advies: Circulaire economie: van wens naar uitvoering:

<http://www.rli.nl/publicaties/2015/advies/circulaire-economie-van-wens-naar-uitvoering?adview=inleiding>

Download advies: Circulaire economie: van wens naar uitvoering:

http://www.rli.nl/sites/default/files/advies_circulaire_economie_van_wens_naar_uitvoering_def.pdf